

๑. การเพาะเห็ดฟางกองเตี้ย

๒. ปริมาณการใช้น้ำ ๓๐๐ ลบ.ม./ไร่/ฤดูการ

๓. อายุเก็บเกี่ยวประมาณ ๗ - ๙ วัน เก็บต่อเนื่องได้ ๕ วัน แล้วพักสัปดาห์ ๒-๓ วัน จากนั้นเริ่มเก็บผลผลิตรุ่นที่ ๒

๔. เงื่อนไขการดำเนินงาน

๑) ต้องมีตลาดรองรับ

๒) ควรใช้แรงงานในครัวเรือน

๓) มีแหล่งน้ำสะอาดที่สามารถใช้เพาะปลูกได้ตลอดฤดูการ

๔) มีวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในท้องถิ่น เช่น ฟางข้าว ผักตบชวา และโครงไม้ไผ่

๕) พื้นที่สำหรับเพาะจะต้องเป็นที่ดอน น้ำท่วมไม่ถึง และต้องไม่เคยเป็นที่เพาะเห็ดฟางมาก่อน ๑-๒ เดือน ไม่มีมด

ปลวก ไม่ควรเพาะในสถานที่ที่เป็นดินเค็ม และสถานที่เพาะต้องปลอดจากสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชตกค้าง

๕. วิธีการผลิต

๕.๑ นำวัสดุเพาะรวมทั้งอาหารเสริมทุกชนิดไปแช่ให้โชกเสียก่อน โดยฟาง ตอซัง หรือฟางข้าวขนาด ควรแช่น้ำ ๑ คืน สำหรับนุ่น ใส่ฝ้าย ผักตบชวา ควรแช่น้ำ ๑-๒ ชั่วโมง ยกเว้นอาหารเสริมที่ได้จากมูลสัตว์ผสมดิน ไม่ต้องแช่น้ำ

๕.๒ ปรับดินให้เรียบ รดน้ำให้ชุ่ม วางแบบพิมพ์ลงบนดิน ใส่ฟางลงให้หนา ๘-๑๒ เซนติเมตร ใช้มือกดให้แน่น หรืออาจเหยียบ ๑-๒ ครั้ง ใส่อาหารเสริมบริเวณขอบโดยรอบกว้าง ๕-๗ เซนติเมตร วางแบบพิมพ์ลงบนดิน แบบพิมพ์ ทำจากไม้มีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมคางหมู ด้านบนกว้าง ๓๐ ซม. ด้านล่างกว้าง ๓๕ ซม. ยาว ๘๐-๑๒๐ ซม. สูง ๓๐ ซม.

๕.๓ โรยเชื้อเห็ดโดยรอบบนอาหารเสริม เชื้อเห็ดที่ใช้ควรขยี้ให้แตกออกจากกันเสียก่อนเป็นอันเสร็จขั้นที่ ๑ เมื่อเสร็จแล้วทำขั้นต่อไปโดยทำเช่นเดียวกับการทำขั้นแรก คือใส่ฟางลงในแบบไม้อัดหนา ๘-๑๒ เซนติเมตร กดให้แน่น ใส่อาหารเสริม โรยเชื้อ เนื่องจากอากาศร้อน ควรทำ ๓ ชั้น หรือสูง ๒๘-๓๐ เซนติเมตร เมื่อทำกองเสร็จแล้ว รดน้ำบน กองให้โชกอีกครั้ง ถอดแบบพิมพ์เพื่อนำไปใช้เพาะกองอื่นต่อไป

๕.๔ การโรยเชื้อขั้นสุดท้าย ใช้เชื้อเห็ดฟางผสมกับอาหารเสริมโรยรอบกอง ทั้งนี้จะทำให้ได้ดอกเห็ดเกิดระหว่าง กอง เป็นการเพิ่มปริมาณดอกเห็ดนอกเหนือจากที่ได้จากกองเห็ดอีกด้วย

๕.๕ การเพาะเห็ดกองเตี้ยมักจะทำกองใกล้ๆ กัน ห่างกันประมาณ ๑๕-๒๐ เซนติเมตร โดยกองขนานกันไป ๑๐-๒๐ กอง

๕.๖ คลุมด้วยพลาสติก การคลุมกองให้คลุมทั้งหมดด้วยพลาสติก ๒ ผืน โดยให้ขอบข้างหนึ่งทับกันบริเวณหลัง กอง จากนั้นใส่ฟางแห้งคลุมทับพลาสติกอีกที หรืออาจทำแผงฉากปิดไม่ให้แสงส่องถึง ก่อนคลุมผ้าพลาสติกอาจทำโครง ไม้เหนือกอง เพื่อไม่ให้พลาสติกติดหลังกองแล้วปิดด้วยฟางหลวมๆก่อน ในฤดูแดดจัด ระยะ ๓ วันแรก ควรเปิดผ้าพลาสติก หลังกองออกกว้างประมาณ ๑๕-๒๐ เซนติเมตร เวลากลางวันจนถึงดวงอาทิตย์ตก ส่วนกลางคืนปิดไว้อย่างเดิม ใน วันที่ ๔-๕ ให้ตรวจดูความชื้น ถ้าเห็นว่าด้านข้างและหลังกองแห้งให้ใส่บัวรดน้ำ โรยน้ำเบาๆ ให้ชื้นแล้วปิดไว้อย่างเดิม

๕.๗ ระยะเวลา ประมาณ ๗-๙ วัน เก็บผลผลิตได้

๖. ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทน ประมาณการคำนวณต้นทุนต่อตารางเมตร

ต้นทุน/ปัจจัยการผลิต	ราคา	ผลตอบแทน (บาท/หน่วย)
- ค่าวัสดุเพาะ (หัวเชื้อเห็ดฟาง, ใส่นุ่น, อาหารเสริม ฯลฯ)	๓๐	ผลผลิตประมาณ ๑ กก./ตารางเมตร
- ค่าพลาสติกใสหรือทึบ*	๒๕	ราคา กก.ละ ๕๐ บาท
รวมต้นทุนผันแปร	๓๐	ผลตอบแทน ๑๐๐ บาท/ตารางเมตร/
รวมต้นทุนคงที่ * (จ่ายครั้งแรกเพียงครั้งเดียว)	๒๕	รุ่น
รวมต้นทุนที่ต้องลงทุนครั้งแรกรวมทั้งสิ้น	๕๕	
		หมายเหตุ ค่าพลาสติกใสหรือทึบสามารถใช้ได้ หลายครั้ง ดังนั้น การเพาะเห็ดฟางใน รุ่นที่ ๒ จึงไม่มีค่าพลาสติก

๗. การตลาด

รวมกลุ่มการผลิตให้มีคุณภาพ ปลอดภัย และสามารถจำหน่ายในพื้นที่ และตลาดค้าส่ง

๘. การเพิ่มมูลค่าผลผลิต

การทำเห็ดฟางอัดกระป๋อง

๙. แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

๙.๑ กลุ่มส่งเสริมพืชผักและเห็ด สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร โทร. ๐ ๒๙๔๐๖๑๐๖

๙.๒ สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่